

tid tilstræbe at arbejde for og virkeliggøre ikke af hensyn til en europæisk markedsdannelse, men af hensyn til de nordiske lande selv.“ Han fandt det „i nogen grad tragisk“, at Norden ikke selv havde kunnet fjerne sine indre toldmure, men skulle behøve EFTA som fødselshjælper.

Aksel Larsen var enig med Ohlin i, at det for øjeblikket „desværre“ var urealistisk at sætte en toldunion som nærmeste mål, men vi bør kunne nå til en vis toldharmonisering for de vigtigste industriprodukter og råvarer. Man burde forhandle om en skridtvis løsning af markedsproblemet for landbrugsvarer samtidig med gennemførelse af toldharmoniseringen. En nordisk økonomisk integration vil komme. „Men der er ét område, hvor vore landes interesser er så umiddelbart sammenfaldende, at et intimt samarbejde meget hurtigt må kunne realiseres: Jeg tænker på handelspolitikken. . . Et handelspolitisk forenet Norden er en meget stærk faktor“. . . Det burde være klart, at vor store styrke som importør, som køber, kan udnyttes til at skaffe adskiligt bedre handelsbetingelser og større eksportmuligheder.

Men hvad man gør eller ikke gør, var det for Aksel Larsen af væsentlig vægt, at man bevarede det frie nordiske marked, som var opnået gennem EFTA, og bevarede mulighederne for fortsat at udvikle det nordiske samarbejde inden for markedskonstellationer. „Ingen tilknytning til stormarkeder bør ske, som kan modvirke udviklingen henimod en nordisk økonomisk integration, eller som kan genskabe de toldgrænser ved Kjolen og gennem Kattegat og Øresund, som vi endelig har fået sløjfet“.

Svag nordisk reaktion på det danske forslag.

I generaldebatten kom der overraskende få reaktioner fra de øvrige lande på udspillet fra dansk side. Statsminister Erlander noterede „med tacksamhet“, men nærmest *en passant* den danske statsministers forslag til et ministermøde. Ligeledes i forbigående udtalte Bertil Ohlin sin glæde over hans omtale af toldharmoniseringen. Uden at nævne det danske initiativ fandt Finlands udenrigsminister, Ahti Karjalainen, det „påkallat att positivt överväga de former och det omfang, i vilka ett utvidgat nordiskt samarbete i alla förhållanden kunde ge oss

största möjliga utbyte.“ Handelsminister Gunnar Lange, Sverige, fandt „all anledning att ta fasta på det förslag som den danske statsministern lade fram“, men gik ikke nærmere i enkeltheder.

Den norske kommunal- og arbejdsminister, Helge Seip, der tilhører partiet Venstre, „noterte med interesse“ Baunsgaards „invitt“, som forstærkedes med Nyboe-Andersens indlæg. Han fandt det påtænkte topmøde „nyttig i og for sig“, men tilrådede, at det blev forberedt grundigt. Han troede i øvrigt, at „mange vil ha vanskelig for å skjønne en indbyrdes nordisk passivitet for å klargjøre mellom oss hva som kan og bør gjøres i faser der vi kan bygge plattform for et mer økonomisk samlet Norden i relasjon til markedspromblemene.“

(Om markedsdebatten, se videre side 73).

Island og EFTA.

Generaldebattens fleste indlæg behandlede de nordiske landes stilling til det europæiske markedsspørgsmål og Nordens indbyrdes samarbejdsproblemer. Det var næsten udelukkende talere fra Danmark, Norge og Sverige, som førte ordet.

Islands markedspolitik belystes dog af statsminister Bjarni Benediktsson, som meddelte, at den islandske regering nu anser tiden for inde til at søge optagelse i EFTA. Man vil også overveje forhandlinger om en handelsaftale med EEC, men ønsker næppe fuldt medlemskab.

Finlands markedspolitik.

Finland havde i modsætning til Danmark, Norge og Sverige ikke rettet nogen henvendelse til EEC, men fulgte opmærksomt udviklingen i markedssituationen. Landets holdning karakteriseredes således af udenrigsminister Karjalainen:

„Vår principiella inställning till en utvidgad europeisk integration är som känt positiv, även om vi i nuvarande skede icke ansett oss ha anledning att framkomma med några initiativ i saken. Vi sträver givetvis till att trygga våra ekonomiska intressen och är övertygade om, att en isolerad handelspolitik inte är förenlig därmed. Vi utgår uttryckligen ifrån, att ekonomisk integration inte utgör ett alternativ till neutralitet och att eventuella nya handelspolitiska avgöranden icke bör få äventyra